Aº. 1826. | Nº. 153.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 28 December.

BERLYN, den 22. December.

Z. M. de Koning heeft in de laatst verloopene dagen eene catharale koorts gehad, welke gisteren echter merkelijk afnam en heden in het geheel niet meer is bespeurd. De toestand van denvoet kan niet gunstiger zijn.

WEENEN, den 17. December.

Z. K. H. de infant don *Miguel* is, gelijk men van goeder hand verzekert, misnoegd over de voorvallen in Portugal, en, ofschoon velen de gezindheden van dezen prins om ligt te beseffen redenen in een valsch licht stellen, is echter zoo veel zeker, dat hij tegen den Brazilischen minister aan het keizerlijke hof zich zeer sterk tegen de onderneming van de generaals *Chaves* en *Silveira* heeft uitgelaten en zijn innig leedwezen betuigd, dat zijn naam zoo zeer werd misbruikt.

ZWITSERLAND, den 19. December.

Lord en ladij *Cochrane* zijn den 14. te Geneve aangekomen. Men denkt, dat de lord zich eenigen tijd te Geneve of in het kanton Waad zal ophouden.

ROME, den 29. November.

De graaf *de Celles*, buitengewoon Nederlandsch gezant, is hier voor eenige weken aangekomen, en door den Heiligen Vader met blijken van uitstekende welwillendheid ontvangen geworden. Ofschoon de eigenlijke onderhandelingen, welke het doel dezer zending zijn, nog naauwelijks zijn begonnen, zoo verzekeren echter wel onderrigte personen, dat het voorgestelde doel, namelijk om de kerkelijke betrekkingen der Nederlanden met het hof van Rome te regelen, en daaromtrent een concordaat te sluiten, ditmaal ontwijfelbaar zal bereikt worden, hoe omzigtig de Koning zich daarover ook bij het weder openen der kamers heeft uitgedrukt. Men is geneigd ditmaal des te meer eenen gunstigen uitslag dezer zaak te verwachten, aangezien beide hoven daaromtrent met denzelfden wensch zijn bezield, en in geenen deele, door het nogmaals afbreken van zoo dikwerf aangeknoopte onderhandelingen, hunne waardigheid zullen willen benadeelen. Overigens neemt de graaf *de Celles* door zijne beschaafde, echt diplomatische manieren en beminnenswaardigen gezelligen omgang hier ieder een voor zich in.

MADRID, den 14. December.

Volgens de laatste brieven uit Vigo, scheen men aldaar berigt te hebben, dat Z. Kath. M. den kapitein-generaal van de provincie Tuij zijn misnoegen had te kennen gegeven over het gedrag van den generaal *Silveira* en van de in Spanje gevlugte Portugezen, die door hunnen gewapenden inval in Portugal, reden gegeven hadden tot billijke klagten van de hoven van Lissabon en Londen.

Bij deze gunstige tijdingen, omtrent de tegenwoordige gezindheid van ons hof, voegt men nog het volgende:

» Z. M. heeft alle kapiteins-generaals gelast, den generaal *Silveira* en allen, die hem aanhangen, te vervolgen, met verbod, om voortaan eenige Portugeesche vlugtelingen toe te laten.

» Wij vernemen dat de vrede en goede verstandhouding op het Schiereiland spoedig zullen worden hersteld: Op den 12. dezer, is dienaangaande, door bemiddeling van den Engelschen ambassadeur, eene soort van traktaat geteekend."

LONDEN, den 21. December.

De meening, welke sedert twee dagen in de citij heerscht, dat de vrede waarschijnlijk niet zal worden verbroken, heeft den prijs van het salpeter van 28 schellingen tot op 23½ per quintaal doen dalen.

— Het handels-tractaat tusschen Engeland en Mexiko is gisteren onderteekend. De heer *Rocafuerte* keert met de paketboot van morgen naar Mexiko terug.

— Een telegrafisch berigt heeft dezen morgen de admiraliteit verwittigd, dat de gansche vloot, daaronder begrepen de *Glocester*, welke troepen der garde aan boord heeft, met eenen gunstigen wind uit Portsmouth naar Portugal is onder zeil gegaan.

Van den 22. December.

De ministeriele *Courier* toont zich zeer te vreden over de verklaring, welke de Fransche minister van buitenlandsche zaken in de kamer der pairs, met betrekking tot de zaken van Portugal, heeft afgelegd.

— De ambassadeur der Nederlanden en de ministers van Portugal, Columbia en Hanover, zijn gisteren op het bureau van buitenlandsche zaken werkzaam geweest.

PARYS, den 22. December.

De kamer der pairs heeft bij het adres, in antwoord op de aanspraak des Konings, onder anderen het volgende gezegd:

» De vriendschappelijke gezindheden der vreemde gouvernementen, zoo zeer strookende met de persoonlijke gevoelens van U. M., geven de gegronde hoop, dat de ten koste van zoo vele opofferingen verkregene vrede van langen duur zal wezen, en zoo er in een gedeelte van het schiereiland onlusten ontstaan zijn, verwacht Frankrijk met vertrouwen den uitslag der pogingen van U. M., die, in overeenstemming van zijne bondgenooten, daaraan een einde maken, en de noodlottige gevolgen daarvan voorkomen zal." Het slot der aanspraak heeft de kamer van de pairs aldus beantwoord: » Wij kunnen geheel gerust de ons voorgestelde loopbaan betreden, verzekerd dat de langduriste vrede de krijgsdeugden niet zullen verstoren, die het nationale karakter vereeren; onder zoo menige omstandigheden zijn zij nooit geweken. Wie kan er aan twijfelen? op de kreet der eer, op de roepstem van deszelfs doorluchtig opperhoofd, zou geheel Frankrijk, met al deszelfs fierheid, met al deszelfs geestkracht te wapen snellen."

— Gisteren avond is eene deputatie der kamer van de pairs toegelaten, om den Koning het adres in antwoord op de aanspraak van den troon aan te bieden. Z. M. heeft geantwoord, dat hij steeds verzekerd was geweest dat, zoo de eer der kroon nieuwe opofferingen vorderde, zijne getrouwe onderdanen zijne stem zouden hooren en daaraan beantwoorden, en dat Hoogstdezelve met genoegen zag dat de pairs van het rijk mede die overtuiging deelden.

» Deze zelfvoldoening is des te reiner, zeide de Koning op het einde van het antwoord, daar mijne bondgenooten hunne pogingen met de mijne vereenigen, om voor te komen dat de gebeurtenissen van het schiereiland de rust van Europa verstoren, en ik de gegronde hoop heb, dat mijne volken bij voortduring en nog langen tijd alle weldaden van den vrede zullen genieten.

— Uit Madrid wordt den 11. dezer het volgende gemeld:

» Ten gevolge van den laatstgehouden staatsraad, op den 5. dezer, is er een koerier naar Lissabon gezonden, en zoo men de lieden gelooft, die gewoonlijk iets van de geheimen van ons hof weten, zou de inhoud der depêches, door dien koerier over te brengen, eene geheele verandering in het gedrag van ons ministerie met opzigt tot Portugal aantoonen en van dien aard wezen, om de betrekkingen van vriendschap tusschen de beide natien, welke in sommige opzigten verbroken zijn, weder aan te knoopen. Deze verandering, welke men als zeker opgeeft, is voor een groot gedeelte een gevolg der vertoogen van het Fransche gouvernement. Intusschen moet men ook gelooven, dat eenige onspoed der Portugesche uitgewekenen daartoe niet weinig heeft bijgedragen; want het schijnt zeker, dat zij genoodzaakt zijn geworden, om op eenige punten tot nabij onze grenzen terug te trekken; men zegt zelfs, dat een gedeelte van diegenen, welke over Spaansch Estramadura in Alen-Tejo waren gerukt, door den gouverneur van Elvas reeds op ons grondgebied teruggedrongen, en genoodzaakt zijn geworden, om de Guadiana weder over te trekken.

De generaal *Longa* en de troepen, die hem naar de grenzen van Portugal zijn gevolgd, bevonden zich, op hunnen terugtogt naar Valadolid, op den 5 te Zamora. Het gerucht houdt zich staande, dat deze generaal, gelijk mede die van Estramadura en Andalusie, gedaagd zullen worden om zich te verantwoorden wegens hun gedrag ten aanzien van Portugal.

— Het Spaansche gouvernement heeft, door middel van eenen expresse van den generaal *Longa*, op eene stellige wijze vernomen, dat Engeland besloten had, om troepen naar Portugal te zenden. Deze tijding, over welker echtheid de gevoelens te Madrid verdeeld waren, en die door den markies *van Chaves* aan den heer *Longa* is medegedeeld, schijnt grooten indruk op ons ministerie gemaakt te hebben; maar de geloofslieden vooral waren er door verplet.

Van den 23. December.

Het ministeriele avondblad deelt de volgende tijdingen mede, uit Madrid, van den 18. dezer:

» De opstandelingen zijn in Alentejo geslagen en tot in Spanje door de constitutionnele troepen vervolgd geworden; maar zij zijn bijna dadelijk weder binnen Portugal gerukt. Men zegt, dat zij zich met die van het Noorden zullen vereenigen, die in de provincie Tras-os-Montes de overhand behouden, en zich zelfs in de naburige provincien schijnen uit te breiden. Men verzekert, dat Braga en Coïmbre in hunne magt zijn.

» Te Lissabon hadden de ministers hunne posten nedergelegd; doch die van financien en die van buitenlandsche zaken hebben dezelve, op aanzoek, hervat, tot algemeen genoegen. Voor het zeewezen en de binnenlandsche zaken zijn twee nieuwe ministers in dienst getreden. De markies *van Valencia* heeft bij voorraad den minister van oorlog, die ziek is, vervangen."

Van den 24. December.

Men verhaalt, dat in eene geheime zitting van de kamer der afgevaardigden hevige discussien over het adres in antwoord op 's Konings aanspraak hebben plaats. Een tweetal hoofden van de ultra-partij moeten zich sterk uitgelaten hebben over de redevoering van den minister *Canning* en de verklaring, welke onze minister van buitenlandsche zaken in de kamer der pairs heeft gedaan.

Men heeft heden tijdingen uit Lissabon van den 13. dezer, welke hierop nederkomen: — Den 9. heeft de generaal *Caula* de opstandelingen doen verkennen, die zich in Juramercha, Villa-Viçosa, Barba en Estremoz vertoond hebben. De generaal *Villa-Flor* meldt, dat in den nacht van den 8. rebellen te St. Romano waren gekomen, die op Guadiana trokken. De officieren der bezetting van Braganza, welke zich krijgsgevangen heeft gegeven, zijn door Spaansche lanziers naar Spanje vervoerd; terwijl de soldaten bij de rebellen zijn ingelijfd. De geheele provincie Tras-os-Montes krielt van guerillas. De bewegingen van den generaal *Mello* hierdoor gestremd wordende, heeft hij, met overleg van den generaal *Claudino*, zich op de linie Tamega gevestigd. Chaves is den 4. door eene bende guerillas bezet, welke door detachementen ruiterij van de opstandelingen ondersteund werden. De generaal verzekert, dat er vele Spaansche troepen bij de rebellen zijn. De gouverneur van Oporto schrijft den 8., dat door de stellingen van de generaals *Mello* en *Claudino* op de Tamega, de provincie Mento gedekt is.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Nader verslag der Zitting van den 22. December.

De centrale afdeeling doet rapport op het ontwerp van wet, strekkende om de verponding in 1827 voorloopig op den tegenwoordigen voet te blijven heffen. Daarop zijn geene aanmerkingen gevallen. Bij hoofdelijke stemming wordt deze wet met 97 tegen 2 stemmen aangenomen.

De discussie over de begrootings-wetten van 1827 wordt hervat.

De heer *de Meulenaer*: Wanneer in eenen constitutionnelen staat de ministers, op eenigerlei wijze, van den hun bij de grondwet aangewezen weg afwijken, wordt eene afkeurende stem, bij gelegenheid der staats-begrooting, welke alle takken van bestuur omvat, een moeijelijke, maar gebiedende pligt voor de volksvertegenwoordigers. — De spreker maakt inzonderheid aanmerkingen op de personele belasting en op het gemaal. Men moet, zegt hij, ernstig zoeken middelen te beramen om den grondslag en de heffing der personele belasting te vereenvoudigen. Tegen de belasting op het gemaal, vervolgt hij, worden te regt steeds klagten aangeheven. Het algemeene gevoelen is er sterk tegen, en haar naam alleen verwekt nog van tijd tot tijd die hevige gisting, welke bij hare invoering plaats had. De aanslag in de admodiatie schijnt hem buiten alle evenredigheid met het vermogen der ingezetenen van het platte land. Hij wenscht vuriglijk, dat die belasting vervangen worde door eene andere, welke meer met de volksvlijt hand aan hand gaat. » Mogt de stem des volks, zegt de redenaar, mogt die stem, welke altijd zoo veel op het hart van eenen goeden Koning vermag, tot den troon doordringen! Mogt onze geëerbiedigde monarch aan zijne opvolgers den roem en het genoegen niet overlaten, om die droevig zamenstemmende klagten te doen ophouden, welke de belasting op het gemaal verwekt. — Ook het departement van oorlog levert, volgens den spreker, menigvuldige stof tot aanmerken op. Hij haalt eene zinsnede aan uit den Geest

der wetten van *Montesquieu*, die onder anderen zegt, dat wij al soldaten makende, eindelijk niets dan soldaten zullen hebben en als Tartaren zullen zijn. Die woorden acht de spreker volkomen toepasselijk op den tegenwoordigen staat van zaken. Het smart hem, dat wij, om hetgeen andere land-mogendheden doen, verpligt zijn om eene militaire magt buiten evenredigheid onzer bevolking op te houden. — De redenaar laakt ook den maatregel, ten gevolge waarvan alle takken van bestuur in de provincien in handen van de gouverneurs zijn gegeven. Dit is eene centralisatie, welke slechts aan eigenwillige, maar geenszins aan constitutionnele regeringen voegt; bij deze moeten meer tusschen-besturen zijn. — De twee departementen van de jagt, welke, gelijk reeds meermalen betoogd is, volstrekt nutteloos zijn, behooren afgeschaft te worden.

De heer *Sijpkens* beantwoordt de aanmerkingen van onderscheidene leden omtrent de voorgedragen nieuwe waterstaats-werken. Hij zal *voor* de wetten stemmen.

De heer *van Suchtelen* denkt daar anders over en zal tegen stemmen, zoo hij geene nadere inlichtingen ontvangt.

De heer *van Alphen* neemt de begrooting in het algemeen in aanschouw. Ten aanzien der personele belasting zegt hij, dat dezelve op eene billijker wijze zou behooren geheven te worden.

De heer *de Secus* maakt aanmerkingen omtrent het amortisatie-syndicaat, welker werken, zegt hij, in de duisternis zijn; alsmede omtrent het gemaal, de opcenten, en de uitgaven voor waterstaats-werken. Hij zal *tegen* stemmen.

De heer *Warin* is mede niet voldaan over de inlichtingen ten aanzien der waterstaats werken. Hij zal *tegen* de begrooting der staats-uitgaven stemmen.

De heer *van Utenhoven* insgelijks, zoo hij geene nadere inlichtingen ontvangt.

De heer *van Sassen van Ysselt* heeft groot hartzeer daarover, dat het gouvernement volhardt in deszelfs maatregelen ten aanzien van het collegium philosophicum.

De heer *Barthelemij* verdedigt de voorgedragene waterstaats-werken, naar aanleiding der inlichtingen, welke hij ontvangen heeft. Aan de begrooting van uitgaven zal hij zijne stem geven; maar aan het ontwerp van de middelen ter bestrijding niet, uit hoofde der belastingen, welke daarbij behouden worden.

De heer *Lyklama à Nyeholt* zal *tegen* de begrooting van uitgaven stemmen, uit hoofde der daarin voorkomende kosten voor waterstaatswerken.

De heer *de Meer* zegt, dat het gouvernement genoegzame inlichtingen omtrent die werken gegeven heeft.

De heer *Dotrenge* zegt, dat hij de begrooting van ontvangsten niet kan goedkeuren, uit hoofde daarbij belastingen gehandhaafd worden, welke hij afkeurt. Hij laakt de loterijen, zoo van den staat als die bijzondere, alsmede de personele belasting en het gemaal, eene belasting welke hij *afgrijselijk* noemt, welke men betaalt, maar waaraan men zich even min gewent als de soldaat aan stokslagen. Ook de voorgedragene waterstaats-werken kan hij niet goedkeuren. — Met betrekking tot de klagt van den heer *Sassen van Ysselt*, zegt hij, dat hij, door hetgeen hij daar zoo gehoord heeft, nog meer overtuigd is, dat het collegium philosophicum moet gehandhaafd worden. Ten slotte zegt de redenaar: het gemaal behoort afgeschaft te worden; ons koningrijk heeft meer belang bij de opheffing van die belasting, dan Rome had bij den ondergang van Karthago.

Ten half vier ure scheidt de vergadering, om 's avonds hervat te worden.

Avond-Zitting.

Dezelve wordt ten 6½ geopend. De volgende heeren hebben gesproken: *Donker Curtius*, voor, verklarende genoegzaam te zijn ingelicht omtrent de waterstaats-werken, uit hoofde van welke alleen hij vroeger zwarigheid had gemaakt; *le Hon*, tegen; *G. G. Clifford*, tegen; *de Brouckere*, tegen; *Sassen van Ysselt* tegen; *Sandberg*, tegen; *Hooft*, tegen; *Barthelemij*, tegen; *Hinlopen*, voor; *Beelaerts*, voor; *Boddaert*, voor; *de Secus*, tegen

De heer *Sandberg* liet zich aldus hooren:

Edel Mogende Heeren!

Toen de discussie, drie dagen geleden, geopend werd, was het mijn voornemen de project-wetten aan te nemen, die te zamen onze begrooting over 1827 uitmaken: ik had wel liever wat meerder inlichting op de voorgenomene rivier- en zeewerken gehad, maar wilde daarom geene begrooting afstemmen.

Sedert is mijne opinie veranderd: met leedwezen hoorde ik, gedurende de twee eerste dagen, steeds de voorgenomene rivierwerken afkeuren, afkeuren door hen, die met de localiteit het meest bekend schenen te zijn, de een vond die onnoodig, de andere ondoelmatig, een derde vreesde meer overstrooming voor Overijssel, en ik begon mij zelven te vragen, of het niet beter was ons oordeel op te schorten, en waarom wij niet even goed over den aanvang van het werk, als over de verdere voleinding gekend zouden worden?

IJverig voorstander van alle publieke werken, en nog nimmer aan eene enkele groote onderneming mijne stem geweigerd hebbende, zou ik misschien dit alleen overgestapt zijn, indien dan nog maar het nut van het Markensche kanaal in deze vergadering was erkend geworden: maar alle onze Amsterdamsche ambtgenooten verklaren zich, met drift, er tegen, zij beroepen zich op de niet minder eenparige stem van den gemeente-raad en de kamer van koophandel; ik kan zelf uit de discussie niet ontwaren, of dit kanaal al of niet, in noodwendig verband staat met eene afdamming van het Y? Ik moet dus op het laatst, en met leedwezen tot deze conclusie komen: indien men langs de rivieren die werken schroomt? indien geheel Amsterdam tegen het kanaal van Marken is? dan wordt het onze zaak nadere inlichting of aparte projecten over die werken te verlangen, en Z. M. te verzoeken, inmiddels de project-wet der uitgaven in nadere overweging te nemen.

De heer *Hooft* hield de volgende redevoering:

Edel Mogende Heeren!

Genaderd tot het tijdstip, waarop wij, ter voldoening aan de grondwet, en wel bijzonder aan het 121. artikel van dezelve, onze inwilliging al of niet moeten geven, aan de ons voorgedragene begrootings-wetten voor het aanstaande jaar, zoo zijn er twee van de vier ontwerpen van wet, die voor ons liggen, waarop ik voor mij UEd. M. aandacht bijzonder vermeen te moeten inroepen, en bij de beoordeeling van welke het welligt niet ongepast is, het 126. artikel van onze staatsregeling op te slaan. Ik bedoel de wet tot vaststelling der tweede afdeeling der begrooting en die, waarbij de middelen worden vermeld, tot het bestrijden dier uitgaven, benoodigd; want van de twee (1) andere ontwerpen van wet zal ik niet spreken.

Leest men nu in het zoo even gemelde artikel: » Dat de tweede afdeeling der begrooting, die *buitengewone*, *onvoorziene* en *onzekere* uitgaven moet bevatten, welke *inzonderheid in tijden van oorlog* naar voorkomende omstandigheden moeten worden geregeld." dan geloof ik in den geest van de grondwet niets te veel te zeggen, als ik verklaar, dat het bevreemding moet verwekken, dat ons, op een tijdstip, dat wij ons verheugen mogen ruim elf jaren een onafgebrokenen vrede te mogen hebben (want onze wederwaardigheden, buiten Europa, hebben dan toch tot nog toe geen invloed op onze begrootings-wetten) eene vermeerdering van buitengewone, onvoorziene, en onzekere uitgaven, ten bedrage van ƒ 887,826-57½, wordt voorgesteld ter inwilliging, terwijl ruim twee (2) millioen guldens, welke op de begrooting voor 1826 waren geplaatst, voor 1827 of niet of tegens eene verminderde raming zijn herhaald, zoo dat bij slotsom voor het aanstaande jaar ruim drie millioen meer dan voor 1826 in uitgaaf zijn geraamd. Het zal wel overbodig zijn de daaruit af te leiden vraag te beantwoorden: of die raming overeen te brengen is met de zoo even door mij aangehaalde woorden der grondwet, *inzonderheid in tijden van oorlog?*

Deze eerste bedenking tegen het ons voorgestelde ontwerp tot daarstelling van de tweede afdeeling van de begrooting opwerpende, wil ik evenwel daardoor niet te kennen geven, zoo als men al ligtelijk zoude kunnen vermoeden, dat ik dezelve zoodanig verre trek, dat ik daarom het geheele ontwerp van wet wil verwerpen; neen Edel M. Heeren, dit is mijn doel niet; want geen onzer, en ik althans niet, zoude mij uitlaten tegen, al is het vrede en geen oorlog, op verre na de meeste uitgaven, die in hetzelve gevonden worden en die zich of van zelve aanprijzen of in vorige jaren of nu voldingend bewezen zijn geacht worden buitengewoon, onvoorzien en onzeker, doch ook tevens noodzakelijk en onvermijdelijk te zijn; maar geheel iets anders is het, al waren wij eens geneigd om onze inwilliging aan allen te geven, de vraag te beantwoorden, die wij ons moeten doen: *of wij* ALLE *de voorgedragene uitgaven zoo voldingend bewezen, noodzakelijk oordeelen, dat wij ons zelve daarvan overtuigd houden en wij wijders de Natie, die wij vertegenwoordigen, op onze beurt overtuigen kunnen, dat het onvermijdelijk is alle die geraamde uitgaven te doen?*

Met andere woorden, om mij welligt verstaanbaarder te doen zijn, vraag ik: Wordt het door de ons overgelegde stukken, of door de antwoorden van het gouvernement op de aanmerkingen der afdeelingen bewezen, dat de uitgaven, waarvoor de vermeerdering van drie millioen guldens gevraagd wordt, onvermijdelijk noodzakelijk zijn? En toch moeten wij die vraag toestemmend kunnen beantwoorden, zullen wij aan den door ons bezworenen lastbrief getrouw zijn. Er zijn er waarschijnlijk onder ons, die zich die vraag op zoodanige wijze kunnen beantwoorden; andere zullen er zijn, die, dewijl wij niet een hoofdstuk kunnen aannemen en een ander verwerpen, zich te vrede zullen stellen met het goede niet te verwerpen, al zijn er andere deelen van het geheel minder baarblijkelijk; maar tot mijn leedwezen mag ik mij er niet zoo gemakkelijk toe bereid rekenen. Want het grootste gedeelte van die vermeerdering raming van uitgaven dwingt mij te verklaren op die voorgestelde vraag, *neen*, de noodzakelijkheid der uitgaven is niet bewezen, en daarom kan ik dezelve niet inwilligen.

Vergun mij Edel M. Heeren, een oogenblik gehoor, en ik vleije mij, dat de groote meerderheid dezer vergadering dit met mij eens zal moeten zijn. Ik zal maar alleen spreken van die uitgaven, welke ons als nieuwe posten of verhoogde ramingen, vermeerdering schijnen te veroorzaken, onverschillig of dezelve tot het eerste of tweede onderdeel des ontwerps behooren, en vermeen dezelve in twee soorten te mogen splitsen.

Tot het *eerste soort* breng ik de voor het departement van buitenlandsche zaken geraamde . . . . . . ƒ 66,000.—

De voor het departement van binnenlandsche zaken gevraagde vermeerdering van uitgaven voor het publieke onderwijs, en andere, zoo ik overtuigd ben, nuttige inrigtingen en noodzakelijke behoeften uitgetrokken, te zamen voor - 167,380.15½

De voor het departement van financien gevraagde vermeerdering van . . . . . . - 230,500.—

De in het 2. onderdeel der begrooting gevraagde gelden, voor de groote wegen, geraamd op . . . . . . - 387,495.—

te zamen . . - 831,375.15½

Er zijn er, die met mij van gedachten verschillen over de nuttigheid van deze uitgaven, en althans de noodzakelijkheid van dezelve betwisten; doch ik zal daarop niet hechten, en een en ander eens voor volledig gejustificeerd houden, of dezelve beschouwen als niet vatbaar uit derzelver aard, om nader gewettigd te worden, dan zulks reeds is geschied of zal gedaan worden; maar ik ga over tot eene *tweede soort*, en daaromtrent vraag ik aan een ieder, die de stukken der begrooting heeft ingezien, waar men in dezelve eenige voldingende niet alleen, maar zelfs schijnbaar inwilliging wekkende gronden, tot bewijs van noodzakelijkheid van dezelve, kan vinden?

Vergeefs nu heb ik dit gezocht wegens de navolgende deelen der gemelde drie millioen, als wegens: de rivierwerken ter afleiding der boven afzakkende wateren, uitgetrokken op . . . . ƒ 1,000,000.—

De voor het noordelijke deel van Holland gevraagde . - 443,567.50

De eventueel gevraagde uitgaven voor de Roomsch Katholijke Eeredienst . . . . . . - 500,000.—

En de eventueel geraamde gelden, ter betaling aan vreemde mogendheden . . . . . . - 600,000.—

te zamen . . ƒ 2,543,567.50

Dit laatste soort nu, hetwelk althans geene kenmerken draagt van oorlogs-tijden, hoe wordt zulks bewezen, en op welke gronden vraagt men daarop onze inwilliging?

Vergun mij van elk afzonderlijk op te geven de redenen waarom ik er de mijne niet aan kan geven.

Het bedrag van een millioen, voor de afleiding der wateren der groote rivieren gevraagd, zoo als ook dat van een half millioen voor de zeewerken in Noord-Holland, zien wij, is beide slechts een begin van groote werken, en voorspelt ons, als wij die beginselen toestaan, in volgende jaren nog aanzienlijke uitgaven: over de nuttigheid, veel min over de noodzakelijkheid van het eerste dier twee werken, kunnen wij, als leden van deze kamer, welke zoo gelukkig niet hebben mogen zijn, hoezeer zulks in alle de afdeelingen is gevraagd, eenige inlichting daaromtrent te erlangen, niet oordeelen, want wij kennen het rapport der commissie, die Z. M. daaromtrent heeft voorgelicht, niet.

Ik wil volgaarne bekennen, en ik vooronderstel de meeste onzer, dat, al kenden wij dat rapport, wij daardoor alleen nog niet in staat zouden

---

(1) Deze twee ontwerpen van wet zijn die tot daarstelling van nadere bepalingen omtrent de effecten der begrooting, en die tot afkoop en aflossing van schuld.

(2) Voor 1827 is, in vergelijking met 1826, bepaald of minder geraamd in het eerste onderdeel op het departement van justitie . . . . ƒ - 7203.04

In het eerste onderdeel op het departement van oorlog . . . - 8187.44

» » tweede » » » » » . . . - 851,580.—

» » » » » » » » binnenl. zaken. - 364,420.—

» » » » » » » » marine en kolonien - 1,100,000.—

» » » » » » » » van financien . - 73,554.70

ƒ 2,405,036.08

Hierbij gevoegd . . . . - 887,826.57½

Zoo is de raming voor 1827 hooger . . . - ƒ 3,292,862.65½

zijn om er met kennis en wetenschap over te kunnen oordeelen; maar tegen het weigeren dezer uitgaven, op grond, dat wij geene kennis van derzelver bestemming hebben kunnen verkrijgen, overstaande het inwilligen van dezelve zonder mogelijkheid van te weten wat wij daardoor toestaan, en dus de natie blindelings te verbinden tot de zware kosten van die onderneming, zoo zoude ik vermeenen den lastbrief van mijn gewesten te buiten te gaan, als ik het laatste boven het eerste verkoos.

Hoe overtuigd ik evenwel ben, dat er voorziening noodig is, omtrent onze rivier-werken, zoo kan ik geen stem voor de genaamde kosten geven, voor dat ik weet of weten kan, waartoe eene toestemming kan leiden. Hetgeen ons bij de opening der vergadering door den heer minister van financien deswegen is gezegd, ook wat daaraan verbonden is met de vreemde mogendheden, die met ons den Rijn bevaren, kan sommigen onzer genoegzaam inlichtend schijnen, ik voor mij evenwel ben daarom niet veranderd van gevoelen, want buiten en behalve het verzwijgen dier argumentatien, tot op het tijdstip van onze beraadslagingen; hetgeen eene zwakheid van derzelver gronden verraadt, zoo is de inhoud daarvan gevestigd op beweegredenen, die aan zoo veel onderzoek en tegenspraak onderhevig zijn, dat eene enkele voorlezing daarvan niet genoeg is om overtuiging te bewerken.

Eenigzins anders zijn mijne gronden, om de tweede groote onderneming ook niet te kunnen inwilligen, en althans om aan de natie den last van een werk op te leggen, dat in de toekomst mede zeer kostbaar zal kunnen worden, zonder dat ook al weder de noodzakelijkheid daarvan bewezen zij.

Ik wil volgaarne aan de eene zijde alle hulde doen aan Z. M. vaderlijke zorg, om den handel der hoofdstad alle voorregten of voordeelen te willen doen genieten, welke die oude haven van voorspoed en welvaart kunnen doen geopend blijven voor onze Nederlandsche en vreemde vlaggen; maar aan de andere zijde, zoo heb ik niet uit vin dat geprojecteerde werk met zoo veel ernst, kracht van redeneerkunde, ik zoude bijna zeggen met de onwederlegbaarste bewijzen hooren betwisten en wederleggen, dat ik, na de zware kosten, die reeds besteed zijn om het groote Noord-Hollandsche kanaal zoodanig bevaarbaar te maken, dat er oorlogschepen met eene diepte van 19½ voet zijn doorgetrokken, en dus de haven van Amsterdam eene genoegzaam diepe uit- en aanvaart heeft, er niet toe kan stemmen, om in dat deel des Rijks andermaal eenen schat in waterwerken te doen besteden, en dat in een tijdvak, dat de behoefte tot eene vrije en onbelemmerde vaart aldaar, allengskens plaats begint te maken voor eene meer en meer toenemende moedeloosheid der handelaren, die zelve zoo wel als hunne buitenlandsche vrienden, door de opeenstapeling van lasten, tarief-wetten en formaliteiten afgeschrikt, den handel verlaten of door den handel verlaten worden.

Te weinig, vergun mij, Edel M. Heeren! deze uitweiding, denkt men aan de zoo waarachtige vergelijking van den handel met eene bijenkorf; waarvan de vruchten alleen dan van belang zijn, als de opzigter van dezelve de bijen hunne vrijheid laat om naar derzelver natuurlijke neiging den honigraat daar te stellen. Even zoo met den handelaar; dwingt hem door zwarigheden, legt hem aan banden — weg is zijne nijverheid, weg is de vrucht van zijnen arbeid; maar daarentegen, geef hem de vrijheid en eene dubbele opbrengst is hetgeen men verwachten kan.

In dit mijn gevoelen nu wijders nog gesterkt door de opmerking, dat, als het gemelde kanaal voldoende is voor de groote vaart (waaraan zij althans twijfelen, die weten dat er is voorgesteld aan het bestuur der hoofdstad, om de zeelieden door premien tot het doorvaren van hetzelve aan te moedigen) er dan geen tweede afgesloten uitvaart noodig is; en dat die voorgenomene werken, waartoe welligt nog eene afsluiting behoort, niet anders dan hoogst belemmerend zullen zijn voor kleine bodems ter buitenlandsche, maar althans ter binnenlandsche vaart, Pampus bezeilende, zoo mag ik dat gevoelen niet verlaten, zonder betere middelen van overtuiging dan die, welke ons gegeven zijn in de navolgende zinsnede, de eenige, die wij in de antwoorden van het gouvernement vinden op de ook in verre de meeste, zoo niet in alle de afdeelingen, daarop gemaakte aanmerking, » de nuttigheid van het kanaal van Ydoorn naar Marken moet (zegt die zinsnede) buiten alle tegenspraak geacht worden, daar hetzelve alle zee- en andere schepen, die de Zuiderzee bevaren, zoo wel voor den handel als voor de marine, gelegenheid zal geven om, zonder het altijd schadelijk middel van schepen te behoeven en zonder last te breken, zoo als thans op het Pampus moet plaats hebben, altoos terstond in de diepte der Zuiderzee, de kuil van Marken genaamd, in te vallen." En deze weinige woorden zouden de noodzakelijkheid moeten bewijzen!

Het is niet te ontkennen, ja, dat er enkele schepen zijn, die zich van waterschepen moeten bedienen om zich te doen slepen, het is waar dat deze of ook anderen last moeten breken en ligterschepen moeten gebruiken, om het Pampus over te zeilen; maar dat vaarwater wordt ook door andere en vrij wat meerdere schepen bevaren, welke ongehinderd die onbelemmerde doorvaart gebruiken; terwijl het zoo even genoemde soort het groote Noord-Hollandsche kanaal door kan varen, en in plaats dus van het bewezen te achten dat een kanaal, met sluizen voorzien, nuttig zal zijn, zoo is het veeleer blijkbaar, dat het bewezen is, dat de thans vrije vaart belemmering zal ondergaan, die, schijnbaar nuttig voor weinige schepen, allerbezwaarlijkst zal zijn voor duizende andere vaartuigen, die bij de geprojecteerde afdamming van het Y gedwongen zullen zijn, dat kanaal te passeren. Wel verre dus van vrees te koesteren voor gevaren, die bestaan zouden hebben bij den watersnood van 1825, ingevalle de dijk te Durgerdam niet was bezweken, of voor de vereeniging die men vreest, dat door de nabijheid van het Haarlemmer Meer en het Y zoude kunnen plaats hebben, aamt Amsterdam niets meer dan het staken dier werken.

Het is mogelijk, Edel Mogende Heeren! dat ik, door het gegeven antwoord niet overtuigd, door velen misschien beschouwd worde als doortrokken met een gevoel van niet genoegzaam mede te willen werken, om aan de nakomelingschap de kenmerken der grootheid van den ondernemings-geest dezer eeuw over te brengen; maar er is nog een geslacht dat de nakomelingschap vooraf moet gaan in onze beveiliging, en dit is dat, hetwelk wij vertegenwoordigen, hetwelk zucht onder zware staatsbehoeften, dat gebukt gaat onder eene, in de elf jaren vrede, niet onaanzienlijk geklommen staats-schuld, welke vrij wat sterker is aangegroeid door creatie dan afgenomen door amortisatie, en dat geslacht, dat tegenwoordige geslacht, verbiedt ons nieuwe bronnen van kosten te doen ontspringen, zonder eerst de wonden, die de deficits geslagen hebben, door de overschotten te genezen.

Genoeg hiervan. De noodzakelijkheid tot uitgave van deze anderhalf millioen guldens is mij niet genoegzaam bewezen om dezelve toe te staan.

UEd. M. zult, hoop ik, gevoelen, dat ik hier alleen spreek in het algemeen belang, om aan het Rijk geene zulke groote werken op te leggen of door hetzelve te doen ondernemen; want sprak ik als inwoner der provincie, waaruit ik afgevaardigde ben, of liever als inwoner van Amsterdam, dan zoude ik welligt nog meer zeggen en eene opgave doen van alle de motiven, die de kamer van koophandel aldaar, de particuliere handelaren, ja zelfs het plaatselijk bestuur hebben aangevoerd bij Z. M. om Hoogstdenzelven van het voornemen der afdamming van het Y en het Markensche kanaal af te brengen; maar ik mag die bijzondere belangen hier niet anders dan als bijredenen aanvoeren, om den dunk weg te nemen, dien men schijnt te hebben, dat Amsterdam en de handel dat werk verlangen zouden.

Maar nu zijn er nog *f* 500,000 en *f* 600,000 gevraagd, die ik toch ook niet onopgemerkt mag voorbijgaan. Al wederom vraag ik: *is de noodzakelijkheid, om dezelve toe te staan, beter bewezen?* Hierover zal ik zeer kort zijn en ronduit zeggen: neen. Al geven de 47., 62. en 88. antwoorden van het gouvernement de verzekering, dat dezelve niet zonder noodzakelijkheid gebruikt zullen worden, zoo kan ik het woord van *eventueel* gebruik (want de *f* 500,000 worden genoemd *kosten, eventueel benoodigd*, en de *f* 600,000 als *mogelijk verschuldigd*) niet admitteren in eene instemming van uitgaven, wier verdere ontwikkeling van een te teederen aard zijn, om het onderwerp van openbare beraadslaging te zijn.

Zie daar nu Edel Mogende Heeren, de redenen ontwikkeld, waarom ik de raming van het 2. deel der begrooting niet kan aannemen. Even min zal ik dit dus kunnen doen van dat ontwerp van wet, hetwelk de middelen raamt om die begrooting te bestrijden; want dat ontwerp bevat de middelen, waardoor het tegenwoordige geslacht gevoelen zoude wat het is, aan hetzelve de betaling van onbewezene uitgaven op te leggen.

Beweerde ik, dat de uitgaven ongeveer drie millioen te hoog zijn gesteld, dan zijn natuurlijk de inkomsten zulks ook. Want konde men de raming van uitgaven verminderen, dan houde ik mij verzekerd, dat men die van inkomsten niet zoo hoog gespannen zoude hebben, daar dit onnoodig zoude geweest zijn, en had men die zoo hoog niet moeten spannen, ja op sommige posten hooger dan het te vermoeden is dat dezelve te bereiken zal zijn; en dus geloof ik te mogen volhouden, dat de raming van ontvangsten meer gunstig voor het tegenwoordige geslacht zoude moeten zijn, als men de raming van uitgaven niet zoo zwaar belast had. Hiermede zoude ik kunnen volstaan, en den afloop der stemming over de eerste wet afwachten; maar de zaak in een te naauw verband staande, om gesplitst te worden, zoo moet ik nog even UEd. M. aandacht verzoeken, om mijne geheele ontwikkeling van denkbeelden te zamen in overweging te kunnen nemen, ook betrekkelijk de 2. wet.

Om ter zake te komen, zoo zoude ik mij verbeelden, dat even zoo als zulks in de 7. afdeeling is voorgesteld, de te hoog geraamde inkomsten moesten verminderd worden door de overschotten van 1823 van *f* 700,000 en die *f* 1,815,797-32. van 1825, te zamen *f* 2,525,797-32, tot amortisatie van staatsschuld te gebruiken, boven en behalve de toch plaats hebbende vernietiging van dezelve, en dat wel om deze eenvoudige reden, dat de schuld, die door oorlog en rampen ontstaan is, door de baten, die de gevolgen van vrede en rust zijn, in dezelfde tegenoverstelling moet afgelost worden, ten einde daardoor de belasting-schuldigen, op wie de renten-betaling drukt, nut van die baten zullen kunnen trekken. Bij het 83. antwoord zegt men, dat anderen liever eene dadelijke vermindering van lasten zoude verkiezen: ik kan niet tegenspreken dat dit waar en gegrond is, maar ook is waar, dat men de middelen niet alle jaren heeft, en dat, in tijden, dat dezelve er eens niet zijn, men met amortisatie gemakkelijker kan stilstaan, dan eene belasting herstellen die eenmaal zoude afgeschaft zijn. Was dit nu slechts alleen het bezwaar, ik zoude al vrij gemakkelijk den door anderen gekozen weg inslaan; maar dan ontmoet men welligt eene moeijelijker uit den weg te ruimen zwarigheid, en die is deze, welke lasten kunnen het eerst in aanschouw tot vermindering komen? de een zegt de grondlasten; een ander de belasting op het gemaal; een derde, en welligt onder deze zoude ik mij rangschikken, die der patenten; want deze drukken op handel en nijverheid. Daar wij evenwel in het onderhavige geval, als men namelijk de uitgaven en dus ook de ontvangsten, minder hoog raamde, de behoefte niet zoude hebben van *f* 1,669,495 op de 30 millioen (bij Art. 3 Lett. A, van het ontwerp van wet vermeld) van het amortisatie-syndicaat op te nemen, alzoo die gelden nader te pas kunnen komen, zoo was het welligt het verkieslijkst, vooral in een tijd, dat de politieke horisont zoo beneveld is, en de kimmen in den ooster-oceaan zelve ons nog weinig troostvolle vooruitzigten verschaffen, ten gevolge waarvan wij het overschot van die dertig millioen nog wel eens noodig konden hebben, om de raming van inkomsten met die *f* 1,669,495 te verminderen, en wijders de opcenten op het gemaal en de patenten geheel te doen vervallen, waardoor *f* 800,000 minder zoude geheven worden. Maar hoe kan het zijn, dat ik mij zoo verre in het rijk der mogelijkheden begeve? de vurige wensch, om de ingezetenen des Rijks te ontheffen van lasten, verleidt mij: volgaarne ging ik voort, met mij in die gewenschte mogelijkheid te begeven; maar ik zoude misbruik maken van het mij verleende gehoor en van UEd. M. aandacht. Ik stap dus van deze zaak af, met de ernstige bede, dat het Z. M. behagen moge, de voorgestelde ontwerpen van wet, namelijk die der begrooting voor 1827 en die der middelen tot bestrijding van dezelve, in nadere overweging te nemen.

De uitslag der stemming hebben wij in het vervolg op onze Zaturdagsche Courant medegedeeld.

Voor de begrooting van uitgaven (welke met 77 tegen 24 stemmen is verworpen) hebben gestemd de heeren jonkhr. *van der Brugghen van Croy*, *A. G. Verheyen*, *A. J. J. H. Verheyen*, van de provincie Noord-Braband; *van Aefferden*, jonkhr. *Leonaerdts d'Achel*, van de provincie Limburg; *Dyckmeester*, baron *van Brakell tot den Brakell*, van de provincie Gelderland; *Chevalier de Mélotte d'Envoz*, van de provincie Luik; *van Crombrugghe*, van de provincie Oost-Vlaanderen; jonkhr. *Duvelaer van de Spiegel*, *van Wickevoort Crommelin*, *Meteleerkamp*, *van de Kasteele*, *van Toulon*, *Donker Curtius*, jonkhr. *Beelaerts van Blokland*, *van Reenen*, van de provincie Holland; *Hinlópen*, *Boddaert*, van de provincie Zeeland; *de Moor*, jonkhr. *van Velsen*, van de provincie Antwerpen; *Tammo Sypkens*, van de provincie Groningen; graaf *van Heiden tot Reinestein*, van de provincie Drenthe.

Afwezig waren de heeren *Heemsraadt*, *van de Poll*, *de Bousies*, *Yssel de Schepper*, *van Asch van Wyck*, *Visscher de Celles*, baron *Collot d'Escury*, jonkhr. *Fontein Verschuir*, jonkhr. *van Bommel*.

Zitting van Dingsdag den 26. December.

Opening ten half een ure. De notulen van het verhandelde in de vorige zitting zijn gelezen en goedgekeurd.

Is ontvangen eene koninklijke boodschap ten geleide van een ontwerp van wet, houdende eene voorloopige voorziening in de begrooting voor 1827, ten einde 's rijks dienst geen stilstand ondervinde. De voorgedragen wet zal verbindende zijn met den dag waarop dezelve in het *staatsblad* zal worden geplaatst.

Op voorstel van den voorzitter wordt deze wet dadelijk naar de afdeelingen gezonden, de centrale afdeeling zal vervolgens vergaderen om het rapport op te maken; de zitting is intusschen opgeschort tot 2 ure, als wanneer de centrale afdeeling haar verslag zal doen en de discussie worden geopend. (Het lijdt geen twijfel dat dezelve zal worden aangenomen, daar 's rijks dienst niet kan stilstaan).

Nog zijn ontvangen twee boodschappen van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, waarbij zij zich vereenigt met de concept-wetten, betrekkelijk de grensscheiding tusschen de provincien Antwerpen en Noord-Braband, en de voorloopige heffing der grondlasten op den tegenwoordigen voet.

ARNHEM, den 28. December.
Het water is hoog in den Rijn aan de Paal:
Den 27. Dec. 1 El 2 Palm 0 Duim; gewassen 0 D. gevallen 10 D
Den 28. dito. 1 El 1 Palm 0 Duim; gewassen 0 D. gevallen 10 D

Mijne geliefde Huisvrouw, *M. C. HOUTKAMP*, verloste heden, door Gods goedheid, zeer voorspoedig van eenen welgeschapen Zoon.
ARNHEM, Js. An. NYHOFF.
den 26. December 1826.

---

† † † KERKVOOGDEN DER HERVORMDE GEMEENTE VAN *LOBITH*, daartoe door Z. M. geauthoriseerd, zullen, ten overstaan van den Notaris *FROWEIN* en onder nadere approbatie van het Provinciaal Kollegie van Toezigt op de Administratie der Hervormde Kerken, publiek, op genot van hooggeld, verkoopen:

Het oude SCHOOLHUIS, met TUINTJE, staande en gelegen te *Lobith*, tusschen de Erven van JOSEPH SCHMITZ en VAN HUGENPOTH, onder No. 24.

En zulks op de Conditien, welke ten Kantore van gemelden Notaris te *Zevenaar*, en ten huize van den Heer *VAN STAA*, te *Lobith*, ter lezing liggen.

De veilingen zullen worden gehouden ten huize van *BRINKMAN*, te *Lobith*, op Zaturdag den 30. December 1826, en Zaturdag den 13. Januarij 1827, telkens des voormiddags ten 10 ure.

† § † In den loop der maand Januarij 1827, zal onder den huize *Terhorst*, te *Loenen* op *Veluwe*, aan genoegbiedenden publiek verkocht worden: eene ALLÉE, bestaande uit ruim 400 zware EIKEN BOOMEN. Informatien zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris *Mr.* VAN *HUGENPOTH*, te *Arnhem*, terwijl, in afwachting der bepaling van den dag der veiling, dagelijks aanwijzing zal geschieden door den Tuinman, op den Huize *Terhorst* voormeld.

§ § † In de maand Maart van het volgende jaar, op tijd en plaats nader te bepalen, zal, binnen *Doetinchem*, in *Gelderland*, publiek geveild, en, naar genoegen geldende, worden verkocht:

Een zeer logeabel en tevens om daarin, des verkiezende, eene Affaire te doen, zeer geschikt hecht en sterk WOONHUIS en ERVE, staande aan de Markt te *Doetinchem*, waarin zes groote met nog twee kleine 200 BENEDEN- als BOVENKAMERS, meest Behangen en van Stookplaatsen voorzien, wijders KEUKEN, met POMP en WASCHHUIS, MEIDEN- en PROVISIE-KAMERS, ruime ZOLDER en KELDER en verdere COMODITEITEN, benevens eenen daarover gelegenen spatieusen TUIN, met exquise VRUCHTBOOMEN, ruime TUINKAMER, SCHUUR, WASCHHUIS met POMP, etc.

De aanvaarding van dit Huis, Schuur en Erve, waarin een aanzienlijk gedeelte der Koopspenningen, tegen eene behoorlijke Rente, kan blijven staan, is op primo Mei 1827; een en ander is inmiddels *uit de Hand te Koop*, en wel te zamen, of Huis en Schuur met den Tuin afzonderlijk.

Men kan zich hierover met gefrankeerde Brieven adresseren aan den Heer *STRUBE*, te *Doetinchem*, of aan den Notaris *BECKING*, te *Zelhem*, in *Gelderland*.

§ § § De Notaris *H. VAN DIEDEN*, residerende te *Ammerzoden* in *Bommelerwaard*, zal op Donderdag den 4. Januarij 1827, des voormiddags ten 9 ure, te *Ammerzoden* voornoemd, publiek verkoopen:

Omtrend EEN HONDERD, waaronder extra zware en gave, EIKEN-, YPEN-, ESSEN- en POPULIERE BOOMEN, staande op de Wal bij het Kasteel te *Ammerzoden*, en op het Weiland *het Zant* genaamd, alle nabij de Rivier *de Maas*, en dus gemakkelijk om te vervoeren. Nader onderrigt te bekomen op het Kasteel voornoemd.

§ § § KOMMISSARISSEN en DIRECTEUR van het *Nederlandsch Brand-Waarborg-Genootschap*, berigten: dat, ter voldoening aan Art. 23 van het Reglement, de Rekening en Verantwoording der Afdeeling voor *Koopmanschappen*, door hen is overgelegd aan de Wel Edele Heeren:

KARTHAUS, HASENCLEVER & Co., C. SUWERKROP,
JACOB SIGRIST, EN
JOH. SLAGHEK, WURFBAIN & Co.

welke dezelve hebben nagezien en accoord bevonden.

Voorts heeft de Directie bij deze het genoegen, den voordeeligen staat van het Genootschap ter kennisse van hare Landgenooten te kunnen brengen, daar de deelnemingen in het afgeloopen Genootschaps-Jaar wederom aanzienlijk zijn vermeerderd, en, in hetzelve geene Brandschade voorgevallen zijnde, de Interessen uit de Beleeningen voortgesproten, in de Reserve-Kas zijn overgebragt, en Deelhebberen wederom voor slechts ¼ pCt. Administratie-Kosten zijn verwaarborgd geweest.
Amsterdam, den 21. December 1826.

A. HORSTMAN,
P. J. AMBSHOFF,
J. PASSAVANT,
Kommissarissen.
J. F. GEORGY,
Directeur.

De inschrijvingen in het bovenstaand Genootschap geschieden:
Te *Arnhem* bij den Heer E. C. ENGELBERTS.
Te *Wageningen* bij den Heer M. G. MARCUS.
Te *Amersfoort* bij den Heer VAN BENNEKOM.
Te *Barneveld* bij den Heer J. VAN DE GRAMPEL.

† § † De Ondergeteekende adverteert dat haar Wijnhandel, welken zij, met den laatsten December dezes jaars, besloten heeft te kwiteren, door de Heeren *VAN DE COOLWYK EN WATERSCHOOT*, Wijnkoopers alhier en te *Wageningen*, zal worden overgenomen en gecontinueerd. Zij betuigt, mitsdien, haren openlijken en algemeenen dank voor de veelvuldige blijken van toegenegenheid en vertrouwen, welke haar Huis, in voormelde betrekking van negotie, steeds heeft mogen ondervinden.

Een groot genoegen zal het haar verschaffen, wanneer derzelver Opvolgers in dien handel ook eene gelijke werkdadige toegenegenheid, gunst en vertrouwen ten deel zullen vallen, waartoe zij hen, ten allervriendelijkste, bij deze, aanbeveelt.
Arnhem, den 27. December 1826.
Wed. ZORRETH,
Geb. DE BRUIN.

† † † De Ondergeteekenden maken, hiermede bekend, dat zij, blijkens bovenstaande Advertentie, de Negotie in Wijnen van Mevrouw de Wed. *ZORRETH*, met primo Januarij aanstaande zullen overnemen en voor hunne rekening continueren, weshalven zij de vrijheid gebruiken van zich in een iedere welwillendheid, gunst en vertrouwen, te bevelen, met de verzekering, dat zij trachten zullen om, in allen opzigten, naar volkomen genoegen de Commissien te vervullen, waarmede men hen zal gelieven te vereeren.
Arnhem, den 27. December 1826.
VAN DE COOLWYK & WATERSCHOOT.

† † † Ouders en Voogden genegen zijnde hunne KINDEREN of PUPILLEN, Onderwijs te doen geven in de TEEKEN-, BOUW- en DOORZIGTKUNDE, of zulks te doen voortzetten, gedurende den loop van het jaar 1827, worden verzocht zich te vervoegen bij eene Commissie der Directie van het Genootschap KUNSTOEFENING te *Arnhem*, die daartoe zal vaceren op *Vrijdag* en *Zaturdag* den 29. en 30. December 1826, des morgens van tien tot twee uren, ten huize van den Penningmeester van 't Genootschap voornoemd, den Heer Mr. *A. A. PASTEUR*, in de *Weverstraat*, C. No. 47.
Arnhem, den 22. December 1826.
G. ANDRÉ DE LA PORTE,
Secretaris.

§ § § Ouders of Voogden genegen zijnde, hunnen ZOON of PUPIL, mits boven de 16 jaren oud, eene goede hand schrijvende, de Nederduitsche en liefst ook de Fransche taal magtig, tegens betaling eener billijke som voor Huisvesting, Kost en Opleiding, op een Notarieel en Administratief Kantoor, in eene der Steden van *Gelderland* te plaatsen, gelieven zich met vrachtvrije Brieven, onder de Letters *S. P.*, te adresseren aan den Uitgever dezer Courant.

† * † De Ondergeteekende, Stads-Kostschoolhouder te *Doesborgh*, door het verkrijgen van een ruim en geschikt Lokaal, thans in de gelegenheid zijnde om meer KOST-DISCIPELEN te kunnen ontvangen, beveelt zich aan Ouders en Voogden, welke hem wel met hun vertrouwen zouden willen vereeren.
J. VAN WERMESKERKEN.

† § † De Gegadigden tot het aanleggen van VELDOVENS, geschikt tot het bakken van STRAATKLINKERS, op nader aan te wijzen plaatsen, in het Graafschap *Zutphen*, alwaar daartoe de noodige geschikte Kleispecie en Brandstoffen voorhanden zijn, adresseren zich aan het *Gouvernement van Gelderland*, te *Arnhem*, in *Persoon*, of met *gefrankeerde Brieven*.

† † † Het Publiek wordt verwittigd, dat, te beginnen met primo Januarij 1827, het vertrek van den Post op *Utrecht* een half uur zal vervroegd worden; dat dien ten gevolge de ongefrankeerde Brieven voor half drie uur des namiddags in de Bus moeten zijn, en dat de gefrankeerde zoo wel als de aangeteekende Brieven voor twee uren aan het Kantoor moeten bezorgd worden.
POSTKANTOOR *ARNHEM*.

† † † Men verlangt TE HUUR, tegen primo Mei aanstaande of eerder: Een goed ruim HUIS, met eenen TUIN, in het Kwartier van *Zutphen* of omstreeken gelegen, hetzij in of buiten eene Stad, doch in de nabijheid van eene Fransche School. Brieven franko, onder Lett. *H.*, bij den Boekhandelaar *W. C. WANSLEVEN*, te *Zutphen*, bij wien wordt uitgegeven: Al de Werken over het Onderwijs en de Opvoeding van H. PESTALOZZI, 1ste deel; het 2de ligt ter verzending gereed. Voorts, de *Opregte Geldersche Almanak*, voorzien met de Jaar-, Paarden- en Beestenmarkten in dit Kwartier, alsmede de *Geldersche Schrijf-Almanak*, met het Naamregister der Administratieve en Judiciëele Ambtenaren.

*** BROEKMEYER MARCELLY

Vient d'arriver dans cette ville avec un superbe Assortiment de NOUVEAUTÉS: SCHAWLS long et carré en tout genre, GROS DE NAPLES, MARSELINE PERSANNE, et differens autres ÉTOFFES, pour robes, MÉRINOS, Français et Englais, et CHEMISETTES, COLORIETTES et BONNETS, DENTELLES, RUBANS et beaucoup d'autres objets, trop long pour en faire le detail; tout au dernier gout et à des prix raisonnables.
Deballé chez J. F. WREDE, Hôtel de Brunswijk: *partira 31. Décembre.*

Bepaling der Afvaart van de STOOMBOOTEN van de *NEDERLANDSCHE* STOOMBOOT-MAATSCHAPPY, gedurende de maanden October, November en December.

Van *Rotterdam* naar *Nijmegen*:
Elken Zondag, Dingsdag en Vrijdag, des morgens 6 ure,
en Zaturdag den 30. December (in plaats van naar Arnhem)
naar Nijmegen 's morgens [illegible]

Van *Nijmegen* naar *Rotterdam*:
Elken Woensdag des morgens ten 9 uren.
Elken Donderdag en Zaturdag [illegible] 7 —
En Zondag den [illegible] 10 —

Van *Nijmegen* naar *Keulen*:
Elken Maandag en Zaturdag des morgens ten 5 ure.

Van *Keulen* naar *Nijmegen*:
Elken Dingsdag en Donderdag des morgens ten 8 ure.

Van *Rotterdam* naar *Arnhem*:
Elken Zaturdag des morgens ten 5 ure.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*:
Elken Zondag des morgens ten 7 ure.

NB. Door den lagen Stand der Rivier zal de Stoomboot, die anders op *Arnhem* zoude varen, den 30. en 31. December, volgens bovenstaand berigt, de dienst verrigten.

De vaart van *Rotterdam* naar *Antwerpen*, *Ter Veere* en *Londen* is bepaald, zoo als bij Billetten is bekend gemaakt. Informatien zijn te bekomen ten kantore van de Agenten van voornoemde Maatschappij, de Heeren VAALMAN en TRIEBELS te *Nijmegen*, en den Heer G. H. MOLL te *Arnhem*.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.